

Konsekvensutgreiing (KU)

Kommuneplanen sin arealdel 2022-2034

Metodikk og temainndeling

Kvifor KU?

Jf. rettleiar «Konsekvensutredinger Kommuneplanens arealdel» er det krav om konsekvensutgreiing av arealdelen ved:

- Nye område avsett til utbyggingsformål med arealformål nr. 1, 2, 4, 5 og 6 (jf. plan- og bygningslova § 11-7) der underformål og føresegner opnar for utbygging. Det vil seie at utbygging kan inngå i alle arealformål unnateke grønstruktur (naturområde, turdrag, friområde og parkar).
- Endra utbyggingsformål (for eksempel frå næring til bustad eller fritidsbustader, frå råstoffutvinning til næring).
- Opning for spreidd utbygging i LNF-område.
- Bandlegging etter plan- og bygningslova § 11-8 tredje ledd d) kan vere omfatta av utgreiingsplikt dersom formålet er å sikre areal med tanke på seinare utbygging.
- Endring i utfyllande føresegner kan også medføre utgreiingsplikt. Dette kan for eksempel gjelde der dei utfyllande føresegnene for eit område gir endra ramme (tal på bygg) for spreidd bustad-, nærings- eller fritidsutbygging, andre kriterium for lokalisering av ulik utbygging, rammer for utforming, utnytting, funksjonskrav med meir av bygg, anlegg og arealbruk i gjeldande byggesone, utan at formålet eller avgrensinga for sona blir endra.

For kommuneplanen sin arealdel bør fokus for konsekvensutgreiinga vere å svare på spørsmål knytt til lokalisering og arealformål.

Utgreiinga må få fram:

- viktige miljø- og samfunnsverdiar i dei føreslåtte utbyggingsområda
- verknadane utbygginga kan få for desse verdiane
- kva som kan gjerast for å avbøte negative verknadar

Eit sjekkspørsmål kan vere:

”Kva må vi vite for å kunne ta stilling til forslag til ny eller endra arealbruk?”

Meir detaljerte forhold som for eksempel utforming og detaljtilpassing av utbygginga til omgivnadene, er normalt naturleg å avklare ved seinare regulering.

Vurdering av verknadane av endra arealbruk blir gjort av ei tverrfagleg samansett gruppe og basere seg på kommunen sin fagkompetanse.

Metodikk

Metodikken for å vurdere konsekvensane av dei einstilte utbyggingsforslaga må bli tilpassa det enkelte utgreiingstemaet, men kan følgje ein generell trinnvis framgangsmåte:

Trinn 1:

Avgrensing av utgreiingsområdet og eventuelt influensområde, avhengig av utbyggingsformål og kva for utgreiingstema som blir studert. Eventuell inndeling av området i formålstenlege delområde, avhengig av tema, kompleksitet og det aktuelle området.

Trinn 2:

Verdien til området blir vurdert på bakgrunn av innsamla data og inndelinga i delområde.

Det bør alltid gå tydeleg fram av materialet korleis verdivurderinga er gjort, og kva kriterium som har lege til grunn for vurderinga, slik at verdisettinga blir etterprøvbar. For dei temaa der det finst omforeinte verdikriterium, blir desse nytta.

Trinn 3:

Omfanget (påverknaden) av det som blir planlagt å skje i området, blir vurdert i forhold til 0-alternativet¹, som svarer til sannsynleg utvikling av området utan utbygginga.

På overordna plannivå vil omfanget av ei utbygging i hovudsak blir fastsett av verdiane som blir rørt ved den aktuelle lokaliseringa og av arealformålet, eventuelt med tilhøyrande planføresegn som angir mogeleg utnytting. Omfanget av utbygginga kan variere for kvart tema.

Utgreiinga skal skildre både dei verknadene som følgjer av sjølve arealbeslaget og dei verknadene utbygginga har for influensområdet.

Trinn 4:

Konsekvensane av det føreslåtte utbyggingsområdet for eit gitt tema kjem fram ved å samanstillte vurderingane av verdien til området med utbygginga sin omfang. Det viktige her er i kor stor grad dei definerte verdiane for det aktuelle temaet blir påverka av utbygginga. For å kunne samanlikne konsekvensar av fleire utbyggingsforslag, bør konsekvens for dei einstilte temaa graderast etter ein lik skala.

Konsekvens	Liten	Middels	Stor
Positiv			
Negativ			

¹ 0-alternativet (dagens situasjon) basert på befolkningsutvikling, demografisk utvikling, levekår, helse og bumiljø.

Aktuelle kjelder: Folkehelseoversikta, SSB, Planstrategien, FHI, NGU Radon aktsemdskart, NVE skred og flaum aktsemdskart, Ungdata, Innbyggjarundersøkinga 2019.

KONSEKVENSGREIING

Trinn 5:

Samla vurdering av konsekvens for eit gitt utbyggingsområde blir basert på resultatane av vurdering av konsekvens for dei einiskilde temaa supplert med forhold som fagleg skjønn, lokalkunnskap og eventuelle spesielle forhold ved den aktuelle utbygginga. Det er då viktig at det blir gjort greie for kva vurderingar som ligg til grunn for og er vektlagt i den samla avveginga. Vektinga bør grunngjevast slik at grunnlaget for vurderingane er etterprøvbare.

Område av nasjonal verdi eller stor regional verdi bør bli vektlagt ved samanstillinga av konsekvensar. Det er også viktig å vurdere forslaga til enkeltområde opp mot måla i kommunen sin strategi for framtidig arealbruk, og synleggjere om forslaga avvik med føringane som gis der.

Temainndeling

Området som skal konsekvensutgreiast (inkl kart, bilete)

- Dagens formål:
- Foreslått formål:
- Arealstorleik:
- Forslagsstillar:
- Beskriving:

Tema	Positiv konsekvens	Negativ konsekvens	Moglege forsterkande, avbøtande og kompensierende tiltak
Fysiske forhold			
Landskap og primærnæring Dyrka mark, kulturlandskap, beite, produktiv skog, interesser i Otravassdraget			
Naturmangfald			
Kulturminne og kulturmiljø			
Stadkvalitetar Kvalitetar i dei bygde og naturgitte omgjevnadane			
Blågrøn faktor Vegetasjon og vassarealar, forholdet mellom bygde og opne areal			
Miljøfaktorar (samanlikne med grenseverdiar i aktuelle forskrifter)			
Forureining og klimaavtrykk Utslepp til luft, jord og vatn, avfall, lukt			
Stråling Radon, høgspekt			
Støy og vibrasjonar			
Luftkvalitet Svevestøy, biltrafikk			

Sosiale faktorar			
Området sin attraktivitet Bumiljø generelt, tilgang til tenester, kulturliv, moglegheiter for friluftsliv og idrettsfasilitetar			
Moglegheit for deltaking, inkludering og trivsel Nettverk, isolasjon og tilhøyrslø, nærleik til møteplassar/nærbutikk/helsestasjon/skule/barnehage			
Samfunn og livsstilsfaktorar			
Risiko og sårbarheit Flaum, ras, skred, større ulykker			
Teknisk infrastruktur (inkl økonomisk konsekvens) Veger, fiber, straumforsyning, vatn og avlaup, branntryggleik			
Mobilitet/Kortreist kvardag Gange- eller sykkelforbindingar skule, barnehage og arbeid			
Naturområde og friareal Moglegheit for rekreasjon, leikeplass, friluftsliv og fysisk aktivitet			
Transportbehov Tilgang og frekvens, auka sykkel/gange?			
Samfunnsøkonomiske konsekvensar - nytte og kostnadar			

Samla vurdering og eventuelle alternativ

Konklusjon

Trinn 6:

Dei samla verknadane av endring av arealbruk skal bli vurdert jf. KU-forskrifta. Formålet med dette er å:

- gi eit grunnlag for å vurdere utbyggingsforslag og endre planen før offentleg ettersyn, om verknadane av planen samla sett ikkje blir vurdert som akseptable i forhold til miljø og samfunn.
- gi eit heilskapleg beslutningsgrunnlag av dei samla verknadane for miljø og samfunn.

KONSEKVENSGREIING

For å gjere den samla vurderinga oversiktleg og nyttig som beslutningsgrunnlag, så blir vurderinga delt i to delar:

- Ei oppsummering og vurdering av samla verknad etter **arealformål** har til hensikt å belyse korleis dei enkelte arealformåla påverker sentrale utgreiingstema. Kva blir den samla belastninga?
- Ei oppsummering og vurdering av samla verknad etter **utgreiingstema** har til hensikt å belyse samla belastning for dei enkelte miljø- og samfunnstema. Den vil gi ein indikasjon på om verknadane overskrider akseptabelt nivå.

Fokus i vurderingane bør av same grunn bli retta mot dei miljø- og samfunnstema der utgreiing av enkeltområde har avdekka størst verknadar, eller det er forventa at ei samla vurdering vil avdekke store verknadar.

Dei samla vurderingane bør vere på eit meir overordna og kvalitativt beskrivande nivå enn for enkeltområde. Dvs at vurderingane blir presentert med ei beskrivande tekst for kvart arealformål eller utgreiingstema.

Aktuelle rettleiarar

[Konsekvensutredningar: kommuneplanens arealdel](#)

[Konsekvensutredningar: anerkjent metodikk og databaser for innlegging av data](#)